

Kursplan

för kurs på grundnivå

**Samhällsorienterande ämnen för grundlärarutbildningen årskurs 4-6,
Historia, Religionskunskap, Samhällskunskap, Geografi
Social Studies for Middle School, History, Religions, Social Science and
Geography**

**30.0 Högskolepoäng
30.0 ECTS credits**

Kurskod: HV461S
Gäller från: VT 2020
Fastställd: 2018-11-19
Ändrad: 2019-12-10
Institution Institutionen för ämnesdidaktik

Ämne Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen
Fördjupning: G1F - Grundnivå, har mindre än 60 hp kurs/er på grundnivå som förkunskapskrav

Beslut

Kursen är inrättad av Humanistiska fakultetsnämnden 2018-11-19 och kursplanen är fastställd av institutionsstyrelsen vid Institutionen för de humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik 2018-11-19, och senast reviderad 2019-12-10.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

30 hp inom Grundlärarprogrammet med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4-6.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
SODI	De samhällsorienterande ämnenas didaktik	6
HIDI	Historia med ämnesdidaktik	6
REDI	Religionskunskap med ämnesdidaktik	6
SADI	Samhällskunskap med ämnesdidaktik	6
GEOD	Geografi med ämnesdidaktik	6

Kursens innehåll

De samhällsorienterande ämnena i skolan fokuserar på olika aspekter av verkligheten. Kursen behandlar sådan kunskap och förmåga som krävs för att såväl självständigt som i samverkan med andra arbeta som lärare i samhällsorienterande ämnen, årskurs 4-6. Kursen behandlar relevant ämnesinnehåll, ämnesdidaktisk forskning, undervisning och bedömning i de samhällsorienterande ämnena, historia, religionskunskap, samhällskunskap och geografi i grundskolans årskurs 4-6. Särskilt fokuseras i undervisningen ämneskunskande och undervisning i relation till styrdokument. I kursen används varierade arbetsformer och arbetssätt för att underlätta perspektivtagande samt ge möjlighet till kreativt och kritiskt tänkande. Kursen som består av fyra delkurser kopplade till respektive skolämne syftar till att ge grundläggande ämneskunskaper med inriktning på att kunna organisera undervisning. Dessa delkurser berör respektive skolämnens aktuella kärna och identitet. Delkurserna omfattar ett vidare ämnesinnehåll än det som ingår i de fyra skolämnenas kursplaner. I varje delkurs berörs förståelse och användning av aktuella centrala ämnesdidaktiska begrepp. Den femte delkursen berör de samhällsorienterande ämnenas förutsättningar och beröringspunkter.

Kursen består av följande delar:

Delkurs 1: De samhällsorienterande ämnenas didaktik, 6 hp

De samhällsorienterande ämnena i skolan fokuserar på olika aspekter av verkligheten. Delkursen berör olika sätt att utmana elevers förståelse och kunnande i de enskilda ämnena men också i gemensamma ämnesöverbyggande teman. Vidare berörs formativ undervisning och bedömning av elevers kunnande. Delkursen behandlar begreppsligt kunnande och språkliga aspekter av undervisning i SO-ämnena. Kursen ger en inblick i aktuell SO-didaktisk forskning.

Delkurs 2: Historia med ämnesdidaktik, 6 hp

Delkursen i historia behandlar såväl kunskaper om det förflutna som historievetenskapliga och historiedidaktiska begrepp. Kursen fokuserar på fyra innehållsliga teman som utgår innehållet i kursplanen för historia i Lgr 11: Forntiden och medeltiden fram till cirka 1500; Norden och Östersjöriket Sverige, cirka 1500 till 1700; Ökat utbyte och jordbrukens omvandling, cirka 1700-1800. Historiemedvetande, tidsuppfattning, historiebruk, källkritik samt orsak/verkan är centrala begrepp som bearbetas i delkursen.

Delkurs 3: Religionskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp

Utgångspunkten är identitet, livsfrågor och etik, där också samspelet mellan religion och samhälle uppmärksammas. Religioner och livsåskådningar studeras som orientering och inspiration till fördjupad reflektion. Eftersom religionskunskapens didaktik förutsätter grundliga kunskaper i ämnesteori förenas teori och didaktik under fortlöpande diskussion om mål och metoder.

Delkurs 4: Samhällskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp

Samhällskunskap är ett skolämne bestående av framförallt statsvetenskap, sociologi, nationalekonomi och juridik. I Lgr 11 framgår att ämnet i skolan syftar till att eleverna ska få kunskaper och verktyg för att förstå och handla i samhället. Teman vi i denna delkurs behandlar är mänskliga rättigheter, demokrati, det politiska livet i Sverige, lag och rätt, ekonomi och välfärd, mediernas roll samt källkritik. Perspektivtagande, analys, aktuella samhällsfrågor, informationshantering och ämnesdidaktiska frågeställningar löper som en röd tråd.

Delkurs 5: Geografi med ämnesdidaktik, 6 hp

Delkursen behandlar processer inom och samband mellan natur, samhälle och människa. Hur detta skapar olika levnadsvillkor i världen över tid, med särskild fokus på svenska, nordiska och europeiska förhållanden. Delkursen består av tre kunskapsområden som utgår från Lgr 11: livsmiljöer, geografins metoder, begrepp och arbetssätt samt miljö, människa och hållbarhetsfrågor. Förmågan att använda geografiska perspektiv, verktyg och fältundervisning tränas.

Förväntade studieresultat

För godkänt resultat på Delkurs 1: De samhällsorienterande ämnenas didaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- planera, organisera och kommunicera undervisning såväl enskilt som tillsammans med andra på ett sätt som skapar goda förutsättningar för elevers lärande samt kunna argumentera för de val som görs utifrån skolans styrdokument och relevant ämnesteori
- beskriva vad eleverna ska kunna och förstå i ett tema hämtat från Lgr 11 samt ge förslag på hur undervisningen kan utvärderas
- relatera till SO-didaktisk forskning i den föreslagna undervisningen

För godkänt resultat på Delkurs 2: Historia med ämnesdidaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- redogöra för och tillämpa ämneskunskaper inom de områden som delkursen behandlar och som krävs för att undervisa i historia i årskurs 4-6
- visa insikter i grundläggande historisk teori och metod, centrala begrepp samt föra källkritiska resonemang
- utforma och diskutera mål och metoder för undervisning i historia

För godkänt resultat på Delkurs 3: Religionskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- redogöra för alternativ i grundläggande frågor om sanning, verklighet, livstolkning och livsmål
- redogöra för grundtankar i nutida religioner och livsåskådningar samt deras betydelse för samhällssyn och samhällsdebatt
- utforma och diskutera mål och metoder för undervisning i religionskunskap

För godkänt resultat på Delkurs 4: Samhällskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- förklara och problematisera samhällsfrågor inom de områden som delkursen behandlar och som krävs för att undervisa i samhällskunskap i årskurs 4-6
- redogöra för och tillämpa sök- och urvalsstrategier för att hitta och välja ut information som kan ligga till grund för undervisning i samhällskunskap
- utforma och diskutera mål och metoder för undervisning i samhällskunskap.

För godkänt resultat på Delkurs 5: Geografi med ämnesdidaktik, 6 hp ska studenten kunna:

- redogöra för och tillämpa ämneskunskaper inom de områden som delkursen behandlar och som krävs för att undervisa i geografi i årskurs 4-6
- redogöra för och använda grundläggande geografiska perspektiv, begrepp, teorier, metoder och källor
- utforma och diskutera mål och metoder för undervisning i geografi

Undervisning

Undervisningen består av föreläsningar, seminarier, dramaövningar, projektarbeten, studiebesök och exkursioner. Kurskrav: grupparbete, muntliga redovisningar och skriftliga seminarieuppgifter är obligatoriska inslag i kursen. Närvaro på all undervisning är obligatorisk. Fullgörandet av obligatorierna utgör krav för att studenten ska få delta i efterföljande examination. Se vidare Kunskapskontroll och examination d).

För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen. Kursbeskrivningen finns tillgänglig senast en månad före kursstart.

Kunskapskontroll och examination

a) Examinationsformer

Delkurs 1: De samhällsorienterande ämnenas didaktik, 6 hp examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen.

Delkurs 2: Historia med ämnesdidaktik, 6 hp examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen.

Delkurs 3: Religionskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen.

Delkurs 4: Samhällskunskap med ämnesdidaktik, 6 hp examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen.

Delkurs 5: Geografi med ämnesdidaktik, 6 hp examineras genom en skriftlig inlämningsuppgift i form av hemtentamen.

Principerna för sammanvägning av de enskilda examinationsuppgifterna framgår av betygskriterierna. För mer detaljerad information hänvisas till kursbeskrivningen. Kursbeskrivningen finns tillgänglig senast en månad före kursstart.

b) Betygsskala

Betygssättning sker enligt en målrelaterad sjugradig betygsskala:

A = Utmärkt

B = Mycket bra

C = Bra

D = Tillfredsställande

E = Tillräckligt

Fx = Otillräckligt

F = Helt otillräckligt.

c) Betygskriterier

De skriftliga betygskriterierna meddelas studenterna vid kursstart. Meddelade målrelaterade betygskriterier är bindande.

d) Slutbetyg

För att få godkänt slutbetyg på hela kursen krävs lägst betyget E på alla kursdelar, fullgjorda obligatoriska uppgifter samt fullgjord närvaro om 80 % per delkurs.

Fullgörandet av obligatoriet/-erna är en förutsättning för att få delta i nästföljande examination. Vid högre frånvaro än 80% i en kursdel får studenten gå om kursdelen.

Om särskilda skäl föreligger kan examinator efter samråd med ansvarig lärare medge den studerande befrielse från skyldigheten att delta i viss obligatorisk undervisning eller fullgörande av obligatoriska uppgifter. Studenten kan då åläggas en kompensationsuppgift.

Bokstavsbetygen A-E omvandlas till siffrorna 5-1 och sammanräknas till ett medelbetyg där man också väger in det antal högskolepoäng som respektive del av kurs utgör av hela kursens poängantal. Betyget på hela kursen sätts således genom ett viktat genomsnitt av kursdelarna. Gängse avrundningsregler tillämpas.

e) Underkännande

För varje kurstillfälle erbjuds minst två examinationstillfällen. Det läsår som kurstillfälle saknas erbjuds minst ett examinationstillfälle.

Studerande som fått betyget Fx eller F på prov två gånger i rad av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd vid nästkommande prov, om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan om detta ska göras till institutionsstyrelsen.

Studerande som fått lägst betyget E får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

f) Kompletteringsuppgifter

Komplettering av betyget Fx upp till godkänt betyg kan medges på samtliga examinationsuppgifter om studenten ligger nära gränsen för godkänt. Uppgiften ska lämnas in inom en vecka efter att kompletteringsbehov har meddelats av examinator. Vid godkänd komplettering av enklare formaliafel används betygen A-E. Vid godkänd komplettering av brister av förståelsekaraktär – mindre missförstånd, smärre felaktigheter eller i någon del alltför begränsade resonemang – används betyget E.

Själva betygsbeslutet skjuts upp tills komplettering inkommit. Studenten får inledningsvis inget betyg, utan meddelas en kompletteringsuppgift för att kunna nå upp till godkänt. Om studenten inte inkommer med en tillräckligt förbättrad uppgift inom utsatt tid ges betyget Fx.

Övergångsbestämmelser

När kursplanen är upphävd har studenten rätt att examineras en gång per termin enligt föreliggande kursplan under en avvecklingsperiod på tre terminer.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Övrigt

Kursen ingår som valbar kurs i Grundlära­r­pro­gram­met med in­rik­tn­ing mot årskurs 4-6. Kursen innehåller fältstudier som kan medföra kostnader för studenten.

Kurslitteratur

För aktuell kurslitteratur hänvisas till kursens hemsida (www.hsd.su.se). Aktuell litteraturlista finns tillgänglig senast två månader före kursstart.